

ling, bør barnet inddrages med egentlig udtaleret, eventuelt via en talsperson.

Ikke sjældent er der børn, som i samværsperioden udsættes for omsorgssvigt. Det bør derfor understreges, at forældre ikke har rettigheder som samværsforældre, som de ikke ville have, hvis de selv havde forældremyndigheden. Det betyder, at opstår der usikkerhed om, hvorvidt barnet udsættes for omsorgssvigt, må samvær ikke forekomme, medmindre det er overvåget. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det af Socialistisk Folkeparti fremsatte beslutningsforslag nr. B 53 om revision af bestemmelserne om tvangsfuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed og samvær.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Ad nr. 1

Efter § 17 i lov om forældremyndighed og samvær træffer statsamtet efter anmodning afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kan fastsætte de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed.

Det foreslås, at der gives barnet en adgang til overfor statsamtet at tilkendegive, at barnet ønsker ændringer i samværet, og at en sådan tilkendegivelse fra barnet indebærer, at statsamtet skal træffe afgørelse om eventuelle ændringer i samværet. Der stilles ikke særlige krav til formen for en sådan tilkendegivelse, som efter omstændighederne kan gives mundtligt eller via en person, som har barnets tillid.

Ad nr. 2

Efter den sociale servicelovs § 42 kan børn og unge uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver anbringes uden for hjemmet, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, vold eller andre alvorlige overgreb, misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Lovforslaget indebærer, at hvis der kunne træffes afgørelse om anbringelse af barnet uden for hjemmet, jf. § 42 i lov om social service, hvis den forælder, der ikke har forældremyndigheden, havde haft forældremyndigheden, kan der kun fastsættes overvåget samvær. Af Civilretsdirektoratets vejledning om foræl-

dremyndighed og samvær fremgår bl.a., at det følger af lovens § 17, at statsamtet kan etablere samvær med overvågning, hvis dette er bedst for barnet. Lovforslaget indebærer, at der i de omhandlede tilfælde skal fastsættes samvær med overvågning. Den nærmere fastlæggelse af samværet og overvågningen heraf må besluttes af statsamtet på baggrund af en individuel bedømmelse af den konkrete sag.

Der henvises endvidere til den generelle regel om, at barnet skal høres om samvær, og i den forbindelse kan barnet tilkendegive, at barnet ikke ønsker samvær.

Ad nr. 3

Efter § 29 i lov om forældremyndighed og samvær skal der, hvis barnet er fyldt 12 år, før der træffes afgørelse i en sag om forældremyndighed eller samvær, finde en samtale sted med barnet herom. Samtalen kan dog undlades, hvis det må antages at være til skade for barnet eller uden nogen betydning for sagen. Er barnet under 12 år, skal der finde en samtale sted, hvis barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det.

Ved lovforslaget foreslås det, at der som udgangspunkt skal finde en aftale sted uanset barnets alder. Samtalen kan kun undlades, hvis der foreligger dokumentation for at antage, at barnet ikke er modent hertil, eller det må antages at være til åbenlys skade for barnet. Herved begrænses den gældende undtagelsesbestemmelse: dels ved, at der kræves dokumentation for, at barnet ikke er modent til en sådan samtale, og dels ved, at reglen om undladelsen af en samtale, fordi det vil være til skade for barnet, kun finder anvendelse, hvis det er åbenlyst, at det vil være til skade for barnet. Endelig udgår muligheden for at undlade en samtale, hvis samtalen må antages at være uden betydning for sagen.

Ad nr. 4

Som en ny bestemmelse foreslås det, at barnet, før der træffes afgørelse om en sag om forældremyndighed eller samvær, får mulighed for at pege på en person, der kan udtale sig på barnets vegne. Det er dog en betingelse, at barnet efter § 29 har ret til en samtale.

Den foreslåede regel indebærer bl.a., at barnet i forbindelse med udøvelsen af samværet og ændringer af samværet, herunder ændring af den fysiske afvikling af samværet, samt hvis der opstår uenighed om forløbet af samværet mellem forældrene, ud over at have ret til at udtale sig, jf. § 29, også har ret til at udpege en uvildig person, der kan tale på barnets vegne, jf. § 29.

Hvis barnet i samtalen udtrykker et sådant ønske, eller hvis omstændighederne i øvrigt tilsiger det, skal statsamtet, før der træffes afgørelse om en sag om for-